

РОМАНСЬКІ, GERMANСЬКІ ТА ІНШІ МОВИ

Карпюк Ф.В.

старший викладач,

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ ІТ-ФАХІВЦІВ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Сучасний етап розвитку суспільства відзначений новою освітньою парадигмою, для якої характерні зміни у змісті, цілях та методах освіти, концептуальних ідеях та ціннісних настановах. Така зміна орієнтирів диктує пошук нових шляхів та методів викладання іноземних мов студентам ВНЗ для того, щоб вони змогли оволодіти іноземними мовами, сформувати професійну компетентність та бути конкурентоспроможними на міжнародному ринку праці.

На необхідності оволодіння іноземною мовою наголошено в законі України «Про освіту» (2017), де формування іншомовної комунікативної компетенції віднесено до ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності. Відповідно до освітньо-професійних програм підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань «Інформаційні технології» дисципліна «іноземна мова» входить до переліку обов'язкових, а здатність спілкуватися іноземною мовою відносять до загальних компетентностей майбутніх фахівців в галузі інформаційних технологій [1; 2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про зростання інтересу дослідників до проблем формування іншомовної компетенції майбутніх фахівців для різних галузей промисловості [3; 4]. Не зважаючи на наявні здобутки у розв'язанні проблеми формування іншомовної компетенції, практика викладання свідчить про необхідність подальших досліджень у даному напрямку, оскільки методика викладання іноземних мов студентам немовних

спеціальностей розроблена недостатньо. Це стосується, зокрема, формування іншомовної комунікативної компетенції студентів галузі знань «Інформаційні технології». Необхідність розробки методики викладання іноземної мови студентам згаданої галузі обумовлює актуальність дослідження.

В умовах постійно зростаючих вимог до сучасних спеціалістів, з одного боку, та скорочення навчального навантаження, з іншого, забезпечення належного рівня професійної підготовки майбутніх фахівців в галузі інформаційних технологій та оволодіння ними іноземними мовами, на наш погляд, можливе, зокрема, завдяки застосуванню нового компетентісного підходу до викладання іноземних мов, пошуку нових індивідуально-творчих, особистісно-орієнтованих форм і методів навчання, використанню сучасних тематично-організованих навчальних матеріалів, електронних курсів або підручників, автентичних мультимедійних навчально-методичних комплексів, різноманітних інформаційних ресурсів та комп'ютерних програм. Можна говорити й про те, що за останні два роки відбулася глобальна комп'ютерна революція, коли у зв'язку з нагальною потребою, використання комп'ютерних технологій, з їх величезними універсальними можливостями, стає актуальним з усіх навчальних дисциплін, зокрема й у викладанні іноземних мов.

Викладання дисципліни «Іноземна мова» студентам галузі знань «Інформаційні технології» забезпечується нашою кафедрою за рахунок впровадження навчально-методичних комплексів, що враховують дійсні потреби студентів. Традиційні навчальні матеріали підкріплені онлайн компонентом, електронними підручниками, мультимедійними навчальними програмами або мобільними додатками, які використовуються для розвитку основних видів мовленнєвої діяльності. Студенти мають можливість обирати як, де і коли вони будуть самостійно навчатися. Вони також дають можливість здійснювати поточний, тестовий і підсумковий контроль рівня мовної підготовки студентів. До переваг використання таких комплексів можна, зокрема, віднести розвиток мотивації, інтенсифікацію процесу навчання, створення умов для самостійної роботи та комфортного середовища навчання. Таким чином,

посилюються ефективність і продуктивність вивчення іноземної мови, при цьому використовуються сучасні прийоми і технології навчання.

Одним зі складників формування іншомовної комунікативної компетенції майбутнього ІТ фахівця є розвиток лексичної компетенції. Важливість і необхідність оволодіння лексичною компетенцією для розв'язання комунікативних завдань спілкування логічно впливає з практичної мети викладання іноземної мови у вищих навчальних закладах. Професійне спілкування неможливе без засвоєння професійної лексики, уміння використовувати її у різноманітних розмовних ситуаціях, вільно оперувати різними лексичними категоріями. Формування лексичної компетенції у студентів, на нашу думку, повинно відбуватися із застосуванням таких методів роботи, що розвивають здатність оперативно виявляти ключові слова, дозволяють інтуїтивно розуміти смисл лексичних одиниць на основі здогадування за контекстом, сприяють активізації лексико-граматичних знань, їх диференціації та закріпленню, поглиблюють безперекладне іншомовне мислення та інтуїтивну без перекладну діяльність іноземною мовою, поглиблюють розуміння усної чи письмової мови, розкриття повної семантики кожної мовної одиниці.

Курс «іноземної мови» для студентів галузі знань «інформаційні технології» передбачає зокрема вивчення та розрізнення лексичних одиниць, пов'язаних з професіями у галузі інформаційних технологій: *software engineer, hardware engineer, blog administrator, help desk technician, DTP operator, network administrator, webmaster, computer security specialist*; складовими частинами комп'ютера та операційної системи: *hardware, software, input, output, scanner, webcam, processor, chip, control unit, arithmetic logic unit, register, expansion slot, motherboard, system clock, bus, main memory, gigahertz, etc.*; інтернет та комп'ютерними мережами, он-лайн послугами: *username, password, firewall, hacker, cracker, cookies, Trojans, spyware, adware, checkout, padlock, Wi-Fi, wireless, hotspot, newsgroup, chat, mail server, username, domain name, attachment, spam, website, hyperlink, search engine, download, blog, podcast, peer-to-peer, shopping cart, internet auction, outbid, phishing, cyber café, netiquette, piracy, spoofing, etc.*; професійною розробкою програмного забезпечення, програмуванням,

мовами програмування: *flowchart, coding, machine code, debugging, source code, object code, low-level language, high-level language, assembler, markup tag, FORTRAN, COBOL, PASCAL, BASIC, Visual Basic, C++, Java, HTML, XML, Voice XML, etc.*; комп'ютерною графікою: *bitmaps, vector graphics, resolution, jagged, filters, composite, fractals, marquee, crop, paintbrush, paint bucket, text flow, etc.*; веб дизайном: *web page, home page, blog, HTML, tag, web editor, body text, background, frames, hyperlink, RSS, Java applet, plug-in* та ін. Студенти можуть самостійно за допомогою контексту, або набутого раніше досвіду, визначити особливості вживання тих чи інших лексичних одиниць, що використовуються в сфері інформаційних технологій і, на перший погляд, можуть становити труднощі: *dual core, solid-state technology, nor or nand gates, moblog, solid modeling, apps, move tool, Blu-ray, eyedropper, phishing, drop-down menu, platesetter, gizmo, darknet, terra, lapper, firewall, dual layer, flame war, trolling, back up, to collate, ma in*. Особливу увагу слід звернути вивченню та розрізненню абревіатур: *ISP, FTP, ADSL, TCP, IP, GIS, ALU, RAM, ROM, DIMM, BIOS, ASCII, CPU, CD-RW, DVD-R, CD-ROM, DVD-RW, DAW, OCR, CSS, XML, HTML, COBOL, PDA, C-drive, CTP, CAD, VPN* та ін. Важливе значення має відбір текстів та постановка таких завдань до них, які б передбачали вільне висловлювання студентів. На завершальному етапі формування лексичної компетенції акцент ставиться на виконанні завдань здебільшого в інтерактивних формах, спільної роботи проблемного і пошукового характеру, які дають поштовх для формулювання висловлення студентами власної думки і відображають реальні ситуації професійного спілкування.

Важливо зацікавити студентів у вивченні іноземної мови, викликати в них позитивне ставлення до предмету, вмотивувати необхідність володіння іноземною мовою. Особистий досвід кожного студента повинен враховуватися під час використання розвивальних можливостей занять, мотивація для студента має велике значення під час його навчально-пізнавальної діяльності. Відповідно, навчальні матеріали, що використовуються викладачами мають бути орієнтовані на спеціальність, використовувати сучасну методику, розвивати не лише мовленнєві, але й професійні вміння.

Сьогодні, коли знання іноземної мови стає необхідним для кожного громадянина, а акцент освіти зміщується у бік задоволення потреб особистості та її розвитку, іншомовна компетенція набуває все більшого значення. Оновлення цілей навчання у наш призводить до якісно-нових підходів до змістової та організаційно-методичної сторін викладання іноземної мови у вищих навчальних закладах, що вимагає від викладачів-практиків та науковців постійного пошуку засобів викладання. Використання у навчальному процесі розглянутих прийомів і способів формування іншомовної комунікативної компетенції сприятиме інтенсифікації навчального процесу, формуванню у студентів професійної компетенції, здатності орієнтуватися у сучасному світі та реалізовувати себе.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#top>
2. Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 1222 Комп'ютерні науки.
URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/17725>
3. Довгань Л.І. Формування англomовної комунікативної компетенції майбутніх маркетологів у закладах вищої освіти. *Науковий журнал «Інноваційна педагогіка»*. 2020. № 20. Т. 1. С. 116–119.
4. Клочко В.І., Прадівляний М.Г. Формування професійно спрямованої іншомовної компетентності фахівців технічних та економічних спеціальностей засобами сучасних інформаційних технологій [Текст] : монографія. Вінниця : ВНТУ, 2009. 196 с.